

EVROPSKI PARLAMENT

2004

2009

Dokument zasedanja

KONČNO
A6-0090/2007

28.3.2007

POROČILO

o stanovanjski in regionalni politiki
(2006/2108(INI))

Odbor za regionalni razvoj

Poročevalec: Alfonso Andria

PR_INI

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
OBRAZLOŽITEV	10
POSTOPEK	14

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o stanovanjski in regionalni politiki (2006/2108(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju zakonodaje o strukturnih skladih za obdobje 2007-2013,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 26. septembra 2006 o tematski strategiji za urbano okolje¹,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. oktobra 2005 o urbani dimenziji v okviru širitve²,
- ob upoštevanju resolucije Sveta z dne 12. februarja 2001 o kakovosti arhitekturne zasnove mestnega in podeželskega okolja³,
- ob upoštevanju sporočila Komisije: Kohezijska politika in mesta: prispevek mest in naselij k rasti in zaposlovanju v regijah (KOM(2006)0385),
- ob upoštevanju sporočila Komisije: Tematska strategija za urbano okolje (KOM(2005)0718),
- ob upoštevanju Zelene knjige Komisije o energetske učinkovitosti ali Narediti več z manj (KOM(2005)0265) z dne 22. junija 2005,
- ob upoštevanju bristolskega sporazuma z dne 7. decembra 2005, ki med osmimi značilnostmi trajnostne zasnove mesta navaja kakovostno, dobro načrtovano in dobro zgrajeno mestno okolje,
- ob upoštevanju socialne listine Sveta Evrope - revidirana različica (STE 163), podpisane v Strasbourgu 3. maja 1995,
- ob upoštevanju evropske stanovanjske listine, ki jo je 26. aprila 2006 sprejela medskupina za mestna in stanovanjska vprašanja,
- ob upoštevanju vancouverske izjave o naseljih, objavljene na konferenci Združenih narodov o dostojnem bivanju Habitat 1, ki je potekala od 31. maja do 11. junija 1976 v Vancouvru;
- ob upoštevanju mnenja Odbora regij (345/2006) in Ekonomsko-socialnega odbora (407/2007) v skladu s členoma 117 in 118 Poslovnika,
- ob upoštevanju člena 45 Poslovnika,
- ob upoštevanju poročila Odbora za regionalni razvoj (A6-0090/2007),

---

¹ Sprejeta besedila, P6_TA(2006)0367.

² UL C 233 E, 28.9.2006, str. 127.

³ UL C 73, 6.3.2001, str. 6.

- A. ker pomanjkanje dostojnih stanovanj po dostopnih cenah neposredno vpliva na življenje državljanov, saj omejuje možnosti za socialno vključevanje in mobilnost tako v mestih kot na podeželju,
- B. ker se številna mesta v Evropski uniji srečujejo z velikimi stanovanjskimi težavami, kot so prevelika ali nezadostna ponudba, odvisno od regije ali države, izjemen porast stroškov nakupa in vzdrževanja ter slabo stanje stanovanjskih objektov; ker slabo vzdrževanje pogosto vodi v rušenje obstoječega stanovanjskega premoženja, kar lahko zaradi pomanjkanja celostne razvojne strategije privede do novih neenakosti na stanovanjskem področju,
- C. ker je treba vprašanje stanovanj v mestih obravnavati kot del širšega urbanističnega načrtovanja, povezanega s težavami, kot so osiromašenje nekaterih četrti, propadanje okolja (onesnaženost zraka in vode, hrup, odpadki, pregosta naseljenost itd.), slabo delovanje javnih storitev, dostopnost, varnost itd.,
- D. ker zaradi nerešenih stanovanjskih problemov prihaja do družbene segregacije in getoizacije,
- E. ker imata demografski razvoj in izseljevanje lahko ponekod za posledico manjše povpraševanje po stanovanjih, prazna stanovanja in zaprtje zlasti kulturne infrastrukture, kar znižuje kakovost življenja v teh mestnih predelih, kjer največkrat ostanejo zgolj socialno šibkejše kategorije prebivalstva,
- F. ker kombinacija nizkih dohodkov, visokih cen energije in neustreznega ogrevanja ter izolacije privedejo do revščine in energetske izključenosti,
- G. ker se stanovanjska problematika ne omejuje zgolj na izgradnjo bivalnih površin, pač pa zajema tudi socialno infrastrukturo (kulturne centre, knjižnice, stadione, prostore za srečevanje in druženje itd.), ki so pomemben dejavnik družbenega vključevanja in preprečevanja občutka odtujenosti, ki je še posebej razširjen v velikih mestnih naseljih,
- H. ker je socialna izključenost v nasprotju z evropskim socialnim modelom,
- I. ker je treba poskrbeti za to, da bodo mestna središča in četrti ohranila utrip in da bodo ohranjene bistvene značilnosti zgradb, razglašeni za zgodovinski spomenik,
- J. ker širjenje mest poraja mnoge socialne in gospodarske težave, zlasti v prometu (preobremenjenost javnega prometa, odvisnost od osebnih avtomobilov) in okolju (povečana raba energije, onesnaženost), in težave, povezane z dostopnostjo storitev,
- K. ker je pomembna obnova in sprememba namembnosti opuščenih industrijski območij in zaščita še neokrnjenih območij,
- L. ker k razcvetu mestnih območij prispevajo finančni instrumenti kohezijske politike s spodbujanjem sanacije propadajočih skupnih površin, izvajanjem varnostnih ukrepov in preprečevanjem prestopništva, z ukrepi za učinkovito rabo vode in energije, s podporo socialnemu vključevanju itd.,
- M. ker se v velikih montažnih stanovanjskih objektih srečujejo s posebnimi problemi, kot so kakovost bivanja in težave, povezane z obnovo infrastruktur (financiranje vzdrževalnih in

obnovitvenih del ter iskanje ustreznih tehničnih in tehnoloških rešitev),

- N. ker so z uredbo o Evropskem skladu za regionalni razvoj (ESRR) na voljo sredstva za rešitev številnih posebnih primerov stanovanjskih vprašanj v novih državah članicah¹,
  - O. ker so nastale težave z lastništvom stanovanj, zlasti zaradi neustreznih predpisov v zvezi z najemom in prenosom lastništva v nekaterih državah članicah,
  - P. ob upoštevanju sedmega okvirnega programa za raziskave²,
  - Q. ob upoštevanju finančnih pobud Jeremie³ in Jessica⁴, ki sta bili oblikovani, prva v sodelovanju z Evropskim investicijski skladom in druga z Evropsko investicijsko banko,
  - R. ker je stanovanjski sektor pomemben vir delovnih mest tako na področju gradnje kot obnove, preoblikovanja, storitev na lokalni ravni in finančnih storitev,
  - S. ker je Svet ministrov za zaposlovanje, socialne zadeve, zdravje in varstvo potrošnikov kot prednostno nalogo evropske strategije socialnega vključevanja in socialnega varstva izpostavil problematiko brezdomcev in izključenosti zaradi nerešenega stanovanjskega vprašanja,
  - T. ker za naložbe v socialna stanovanja velja, da že igrajo in še bodo igrale bistveno vlogo pri reševanju stanovanjskega vprašanja številnih prebivalcev, za katere so cene na stanovanjskem trgu nedostopne;
1. meni, da je pravica do primerne stanovanja po razumni ceni pomembna temeljna pravica, ki jo priznavajo razne mednarodne listine in ustave držav članic;
  2. meni, da prenova stanovanj za socialne namene in namene energetske učinkovitosti ni zgolj vprašanje, s katerim se morajo spopasti v urbanih naseljih, pač pa se je treba ustrezno odzvati na velike izzive, s katerimi se sedaj soočajo na podeželju, zlasti še v novih kohezijskih državah;
  3. želi, da se na evropski ravni določijo kazalniki kakovosti za opredelitev pojma primerne stanovanja;
  4. poudarja, da je za EU pomembno, da sprejme evropsko stanovanjsko listino na podlagi dela medskupine Evropskega parlamenta za mestna in stanovanjska vprašanja ter listine, ki so jo odobrile zastopane politične skupine;
  5. vztraja, da je treba v okviru lizbonske strategije okrepiti pravico do stanovanjske pomoči in vse druge socialne pravice ter tako zagotoviti mobilnost delavcev;
  6. upa, da bodo odgovorni na nacionalni in lokalni ravni sprejeli ukrepe, ki bodo mladim omogočili, da lažje pridejo do prvega stanovanja;

---

¹ Predlog uredbe ES št. 1080/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o Evropskem skladu za regionalni razvoj: člen 7(2) in uvodni izjavi 5 in 6.

² Sedmi okvirni program Evropske skupnosti za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti (2007-2013).

³ Skupna evropska sredstva za mikro, mala in srednje velika podjetja.

⁴ Skupna evropska podpora za trajnostne naložbe v mestna območja.

7. poziva Evropsko komisijo, naj stanovanjsko problematiko vključi v razpravo o mestih in trajnostnem razvoju regij ter v program dela skupne delovne skupine, ustanovljene za usklajevanje politike na področju urbane razsežnosti;
8. poudarja pomen, ki ga imajo vprašanja varnosti v zvezi z:
  - kriminalom, zlasti v revnih četrtih,
  - stavbami (gradbeni in obratovalni standardi),
  - električno, plinsko, vodovodno in komunalno infrastrukturo ter ogrevalnimi sistemi (varnost obstoječih sistemov in sanacijskih tehnologij in zamenjava zastarelih cevi);
9. meni tudi, da je treba na skladen način obravnavati različne razsežnosti trajnostnega razvoja (solidarnost, okolje in energija), dostopnost, zdravje, varnost in kakovost uporabe ter zagotoviti, da bo strošek izboljšave stanovanj primerljiv s sredstvi, s katerimi razpolagajo gospodinjstva;
10. poudarja pomen kulturnih centrov, medkulturnega dialoga in skupnih projektov, ki jih vodi več četrti skupaj, saj to pripomore k boljšemu vključevanju različnih skupnosti, ki živijo v mestih, predmestjih in bližnjih podeželskih predelih;
11. poudarja, da je treba v razpravo o stanovanjski problematiki vključiti tudi stanovanjsko problematiko na podeželju ter tako prispevati k oblikovanju uravnotežene politike prostorskega načrtovanja, ki preprečuje segregacijo in upadanje števila prebivalcev na podeželju, še posebej ob upoštevanju številnih ovir, s katerim se srečujejo na teh območjih, kot so nizki dohodki, razpršena naselja in objekti v slabem stanju ter pomanjkanje najemniških, socialnih ali drugih stanovanj;
12. opozarja tudi na posebnosti stanovanjskih vprašanj v malih mestih; meni, da so ta za podeželsko prebivalstvo privlačna ne le zaradi možnosti zaposlitve, pač pa tudi zato, ker omogočajo pridobitev višje stopnje izobrazbe in usposobljenosti ter ustrezajo zdravstvenim in kulturnim potrebam ljudi; poudarja, da je treba to vlogo majhnih mest nadalje razvijati, saj je tesno povezana s prestrukturiranjem podeželja, zlasti kar zadeva zdravstvene storitve, srednješolsko izobraževanje, razvoj malih in srednje velikih podjetij, turizem, zdraviliški sektor itd.;
13. meni, da je za podeželske predele nujno treba predlagati spodbujevalne ukrepe za nakup, sanacijo in obnovo starih objektov, treba je podpreti javne in zasebne organe za svetovanje in pomoč posameznikom in podjetnikom pri njihovi namestitvi in izboljšati ponudbo javnih in zasebnih socialnih stanovanj, tako novih kot obnovljenih;
14. spodbuja Komisijo, naj pripravi poglobljeno študijo stanovanjskih stroškov in povpraševanja na stanovanjskem in nepremičninskem trgu, države članice pa naj o tem pridobijo natančnejše podatke, pri čemer naj se bolje upošteva različno sestavo stanovalcev, spreminjanje tradicionalnih družinskih struktur, posebni položaj mladih in staranje ter upadanje prebivalstva; nadalje poziva države članice, naj pri načrtovanju in preoblikovanju stanovanjskih projektov ter zbiranju podatkov upoštevajo dostopnost in pogostost uporabe tehnične, socialne, kulturne in prometne infrastrukture;
15. poudarja, da bi bilo treba stanovanjsko vprašanje kot nacionalno problematiko po načelu subsidiarnosti pretežno obravnavati na lokalni ravni, zaradi česar bi bilo treba pomoč

ponuditi občinam;

16. meni, da je glede na številne dejavnike, ki vplivajo na stanovanjsko problematiko, nujen celovit pristop, ki bo zasnovan na načelu subsidiarnosti in bližine ter bo omogočil sočasno vzpostavitev različnih odločilnih dejavnikov za boljšo dostopnost do stanovanj, večjo kakovost objektov in življenja za vse generacije ter večjo privlačnost urbanega in podeželskega okolja;
17. poudarja, da se večina socialnih stanovanj nahaja v zdravstveno ne najbolj ugodnem okolju in je njihova kakovost takšna, da ne zagotavlja dobrih življenjskih pogojev, zato je treba ne le spodbujati urejanje stanovanjskega vprašanja prek razvojnih dejavnosti, financiranih iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, ampak tudi poskrbeti za bolj zdravo okolje uporabnikov socialnih stanovanjih, na ta način pa za kakovost njihovega življenja;
18. meni tudi, da ima celosten pristop več možnosti za uspeh, če ga pripravijo lokalne in regionalne oblasti, ki imajo splošen pregled in lažje na najboljši način usklajujejo politike in pobude, ki se izvajajo v njihovem okolju, s tem pa prispevajo k dolgoročni viziji razvoja mesta. Zato spodbuja države članice, naj v skladu s členom 11 Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 z dne 11. julija 2006 o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu vključijo mesta v načrtovanje in upravljanje strukturnih skladov, namenjenih sofinanciranju ukrepov s področja urbanizma, ki so upravičeni do sredstev v okviru operativnih programov, ter da na mesta prenesejo njihovo izvajanje;
19. poziva države članice in/ali lokalne oblasti, da pri pripravi programov za urejanje stanovanjskega vprašanja, financiranih iz sredstev Skupnosti, zagotovijo, da bodo lokalne skupnosti na osnovi priporočila finskega predsedstva z naslovom „Zdravje v vseh politikah“ izvedle oceno vpliva na zdravje, saj bodo na ta način pridobljene ugotovitve omogočale vzpostavitev zdravega okolja za socialno šibke;
20. poudarja nujnost dialoga in posvetovanja med različnimi ravni lokalnih, regionalnih in vladnih oblasti za zagotovitev skladnega javnega in družbeno odgovornega ukrepanja prek horizontalnega usklajevanja (med vsemi politikami Skupnosti s področja stanovanjske problematike), vertikalnega usklajevanja (med dejavniki, ki se s to problematiko ukvarjajo na različnih ravneh, tj. evropski, državni, regionalni in lokalni) in mešanega usklajevanja (med javnimi organi, predstavniki družbeno-gospodarskega življenja in civilno družbo); izraža željo po obsežnem sodelovanju stanovalcev in njihovih organizacij, da bi dejansko lahko opredelili skupne cilje v zvezi z revitalizacijo, sanacijo, upravljanjem in ohranjanjem mestnega okolja;
21. spodbuja k večji koordinaciji finančnih tokov in politik, ki vplivajo na stanovanjsko problematiko, zlasti z zagotavljanjem usklajenosti med ukrepi, ki jih podpira ESRR, finančnima instrumentoma Jessica in Jeremie, 7. okvirnim programom za raziskave ter drugimi pobudami s področja stanovanjske problematike in prenove mest na evropski, državni regionalni in lokalni ravni, s posebno pozornostjo, namenjeno modernizaciji in obnovi stanovanjskih zgradb v zgodovinskih delih mest;
22. izraža željo, da bi se ob predvideni reviziji uredb v zvezi s kohezijsko politiko leta 2009 ponovno odprla razprava o možnosti, da bi bile za varčevanje z energijo in zaščito okolja do skladov Skupnosti za prenovu socialnih stanovanj, ki jih sedaj prejemajo le nekatere

države, upravičene vse države članice, saj so stanovanjske potrebe pereče po vsej Evropi; poziva Komisijo in Evropsko investicijsko banko, naj pobudo Jessica izvajata pod enakimi pogoji v vseh državah, vključno s stanovanjsko politiko v okviru celostnega pristopa;

23. spodbuja zadevne države članice, naj v polni meri uporabijo sredstva, ki jih za reševanje stanovanjske problematike zagotavlja ESRR;
24. poziva Komisijo, da pri nadzoru intervencij iz strukturnih skladov posebno pozornost nameni temu, da bodo pri gradnji socialnih stanovanj s sredstvi iz evropskih strukturnih skladov polno upoštevana določila uvodne izjave 6 iz uredbe (ES) št. 1080/2006 in da bodo s subvencijami zgrajena stanovanja ob socialni in neprofitni najemnini, v skladu z načelom javne pomoči, privedla do tega, da bodo socialno šibkejšim kategorijam prebivalcev na voljo ustrezna stanovanja;
25. potrjuje svojo podporo okrepljenemu partnerstvu med javnimi organi, predstavniki družbeno-gospodarskega življenja in civilno družbo ter poudarja pomen javno-zasebnih partnerstev, še zlasti pri obnovi montažnih zgradb in opuščeni industrijskih območij;
26. podpira ukrepe Komisije za rabo trajnostne energije, ki je namenjena ozaveščanju evropskih državljanov o nujnosti zmanjšanja porabe energije v gospodinjstvih; prav tako spodbuja Komisijo, da pospeši izvajanje obsežne informativne kampanje v okviru akcijskega načrta za energetske učinkovitost;
27. poziva Komisijo, naj v stanovanjskem sektorju spodbuja uporabo novih tehnologij in učinkovitejših gradbenih proizvodov, ki omogočajo manjšo porabo energije;
28. poziva Komisijo, naj začne v okviru programa SAVE¹ izvajati pilotne ukrepe za sektor socialnih stanovanj, s katerimi bo spodbujala in širila najboljše projekte na področju energetske učinkovitosti;
29. poudarja pomen izmenjave dobrih praks v stanovanjski politiki in spodbuja Komisijo, da oblikuje tematska omrežja za stanovanjsko vprašanje, podobna tistim v okviru programa URBACT; v zvezi s tem z zanimanjem sprejema pobudo Komisije "Regije za gospodarsko spremembo" (KOM(2006)0675) in pričakuje predstavitev načinov njenega izvajanja;
30. spodbuja Komisijo, naj ustvari spletno stran v vseh jezikih Unije, ki bo nekakšen forum za sodelovanje ter izmenjavo informacij in dobrih praks po vzorcu evropskega omrežja urbanističnega znanja (EUKN – European Urban Knowledge Network);
31. poziva Komisijo, naj pripravi študijo o porazdelitvi pristojnosti in odgovornosti med državno, regionalno in lokalno ravni ter pravnem okviru za stanovanjsko vprašanje v posameznih državah članicah; meni, da bo študija omogočila premišljeno sprejemanje sklepov in določitev obsega delovanja EU na področju stanovanjskega vprašanja, tako da bodo ukrepi Skupnosti predstavljali resnično dodano vrednost v primerjavi z državnimi, regionalnimi in lokalnimi ukrepi;
32. močno podpira idejo o poenostavitvi birokracije na vseh ravneh za bolj učinkovito

---

¹ SAVE – večletni program za spodbujanje energetske učinkovitosti

načrtovanje in upravljanje z zemljišči;

33. poudarja pomen usposabljanja izvajalcev na terenu, vključno s posebnim usposabljanjem v zvezi z urbanističnim načrtovanjem, gradnjo, sanacijo, upravljanjem in ohranjanjem obstoječe stavbne dediščine, in spodbuja financiranje tečajev usposabljanja v okviru Evropskega socialnega sklada (ESS);
34. poudarja, kako pomembno je, da organi za upravljanje z zemljišči v fazi oblikovanja in izvajanja politik prostorskega načrtovanja in načrtovanja posegov upoštevajo dostopnost stanovanj, javnih storitev in mestnega prometa za invalidne osebe ter načrtujejo površine za gibanje in rekreacijo otrok in mladine;
35. spodbuja skupino EIB in Komisijo, naj v okviru pobude Jeremie in v sinergiji s pobudo Jessica vzpostavi posebno strategijo za razmah gradbeništva zlasti v novih državah članicah. Šlo naj bi za strukturno pomoč razvoju stanovanjskega sektorja, kjer bi se okrog urbanističnih načrtov zbrali lokalni in regionalni viri;
36. spodbuja državne, regionalne in lokalne oblasti, naj opredelijo raznolikost razmer v mestih in območjih držav članic ter stanovanjsko politiko oblikujejo in ponovno pregledajo v skladu z načelom dolgoročne izvedljivosti;
37. poziva nacionalne, regionalne in lokalne oblasti, da se v prvi vrsti spopadejo z eno od osrednjih nalog stanovanjske politike, ki je odprava brezdomstva;
38. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam držav članic, Odboru regij in Ekonomsko-socialnemu odboru.

OBRAZLOŽITEV

Čeprav Evropska unija po pogodbi nima posebnih pristojnosti na področju stanovanjskega vprašanja, pa obstaja precejšnje število skupnih politik (s področja okolja, energetike, prometa, sociale ali skupnega trga), ki nanj v državah članicah EU posredno ali neposredno vplivajo.

Vendar je z uredbo o Evropskem skladu za regionalni razvoj (ESRR) za obdobje 2007-2013 v novih državah članicah vrsta primerov s področja stanovanjskih vprašanj, navedenih v členu 7(2) ter uvodnih izjavah 5 in 6, upravičenih do sredstev, s čimer del odgovornosti s tega področja dejansko nosi EU.

Stanovanjsko vprašanje je del širše problematike privlačnosti mest in krepite njihovih zmožnosti za rast in ustvarjanje novih delovnih mest in torej zadeva tudi njihov prispevek k uresničevanju lizbonske strategije. Prispevek mest k rasti in zaposlovanju je izpostavljen tudi v strateških smernicah Skupnosti o koheziji.

Evropski parlament je stališče o tej problematiki predstavil v več resolucijah¹, v katerih se je zavzel za konkretne ukrepe spodbujanja razvoja mestnega okolja in boljše ozaveščenosti pristojnih na lokalni ravni, ki so odgovorni za pripravo načrtov upravljanja in načrtov za mestni promet, s katerimi se bo izboljšala kakovost življenja v njihovih mestih.

Poleg tega je posebna medskupina Evropskega parlamenta za mestna in stanovanjska vprašanja 26. aprila 2006 sprejela evropsko stanovanjsko listino, v kateri je stanovanje opredelila kot osnovno dobro in temeljno socialno pravico, na kateri temelji evropski socialni model, ter kot element, ki prispeva k človeškemu dostojanstvu.

Prav je, da opredelimo dejavnike, ki vplivajo na stanovanjsko problematiko. Na ta način bomo pripravili osnovo za izvajanje "socialno odgovorne" politike in omogočili, da bo stanovanje postalo dostopno vsem prebivalcem. Odpraviti moramo pojav prostorske segregacije in „getoizacije“ in najti odgovor na socialno-ekonomske izzive, povezane s staranjem prebivalstva, pri čemer mora biti stanovanjsko vprašanje zgolj del širšega procesa načrtovanja trajnostnega razvoja mest.

V tem poročilu smo razmišljanje o stanovanjski problematiki strnili okoli treh ključnih osi:

1. socialna razsežnost
2. okoljska in energetska razsežnost
3. razsežnost usklajevanja ukrepov

1. Socialna razsežnost

Pomanjkanje dostojnih stanovanj po dostopni ceni, kar evropska stanovanjska listina sicer opredeljuje kot temeljno pravico, ima neposredni vpliv na življenje državljanov, saj omejuje možnost njihovega socialnega vključevanja in negativno vpliva na njihovo izbiro šolanja,

---

¹ Resolucija Evropskega parlamenta o tematski strategiji za urbano okolje (2006/2061(INI)) in resolucija Evropskega parlamenta o urbani dimenziji v okviru širitve (2004/2258(INI)).

usposabljanja in poklicnega razvoja.

To pa nadalje vpliva na konkurenčnost, zaposlovanje in splošneje na gospodarski razvoj. Skoraj v vseh državah EU so cene stanovanj v zadnjem desetletju nenehno naraščale. Zaradi tega se je zmanjšala zmogljivost gospodinjstev za potrošnjo drugih dobrin, kar dolgoročno zavira trajnostno rast.

Težavno reševanje stanovanjskega vprašanja in kakovost stanovanj pa močno vplivata na družbeno segregacijo: najrevnejši ostajajo v problematičnih predelih mest oziroma se vanje še naprej množično naseljujejo, medtem ko se premožni selijo v druge četrti. S tem je povezana tudi problematika brezdomstva in socialnega vključevanja migrantov iz Evropske unije oziroma tretjih držav, pa problematika predmestij, ki se kaže v zaporednih izbruhih nasilja v mestih v več državah članicah.

V tem kontekstu se lahko kultura izkaže kot dragoceni instrument za vključevanje različnih skupnosti, ki živijo v mestih in predmestjih. Kulturni centri ali projekti sodelovanja med posameznimi deli mest tako lahko prispevajo k medkulturnemu dialogu, zlasti v mestih in predmestjih z visokim deležem priseljencev, kjer so težave pri vključevanju še posebej vidne. Zato je pomembno, da kulturne dejavnosti postanejo del celovitega pristopa načrtovanja in mestne preнове.

Socialna izključenost je v nasprotju z evropskim socialnim modelom, ki naj bi vsakemu državljanu nudil prihodnost. Zato je nujno treba zagotoviti večjo socialno kohezijo in še zlasti spodbuditi vključevanje mladih in starejših. To bo nedvomno zahtevalo revalorizacijo odnosov med zgodovinskim centrom in periferijo, med premožnimi in revnejšimi četrtmi, med mestom in njegovim zaledjem.

Nezanemarljiv je nenazadnje tudi podatek, da stanovanjski sektor predstavlja pomemben vir delovnih mest, pri čemer ne mislimo zgolj na gradnjo, pač pa širše na obnovo, urejanje, storitve na lokalni ravni in finančne storitve.

2. Okoljska in energetska razsežnost

Strategija razvoja stanovanjskih prostorov v mestih je del širše strategije urbanega razvoja. Stanovanjska problematika se ne omejuje zgolj na kakovost izgradnje in ureditve zemljišč, pač pa nanjo močno vpliva slabo urbanistično načrtovanje, zaradi katerega določene četrti postajajo vse manj zanimive in siromašne, saj se soočajo s propadanjem okolja (onesnaženost zraka in vode, hrup, odpadki, prenatrpanost ipd.) in pomanjkljivimi javnimi storitvami, prometnimi povezavami, varnostjo in podobno.

Na siromašenje pogosto močno vplivajo še energetske težave. Naraščajoče cene energije gotovo vodijo v bolj racionalno porabo (na primer z ukrepi in tehnologijo za varčevanje z energijo oziroma za trajnostno rabo energije ter z razvojem novih energetskih virov), vendar pa kombinacija nizkih dohodkov, visokih cen energije in neustreznega ogrevanja ter izolacije privedejo do pojava „energetske revščine“¹ in energetske izključenosti. Kot poudarja Evropska komisija v akcijskem načrtu o energiji, je zelo pomembno upoštevati, da je največji potencial za varčevanje z energijo v stanovanjskem sektorju, in sicer je ocenjen na 27 % porabljene energije.

---

¹ O pojavu „energetske revščine“ govorimo, kadar gre za plačilo računov za porabljeno energijo več kot 10 % dohodkov.

Na pogoje življenja v mestih pomembno vpliva tudi širjenje mest. Izpraznitev mestnih središč in poselitev obrobij sta vir številnih organizacijskih težav, zlasti prometnih (prenatrpanost sredstev javnega prevoza, odvisnost od osebnih avtomobilov), okoljskih (povečana raba energije, onesnaževanje zaradi osebnih avtomobilov) in težav, povezanih z dostopnostjo storitev, kar bistveno vpliva na socialni in ekonomski položaj mesta in njegovih prebivalcev.

Stanovanja so privlačna, če je poskrbljeno za učinkovit, cenovno ugoden in funkcionalen prevoz med prebivališčem in službo. Prebivalcem je torej treba ponuditi prevozna sredstva, ki bodo nadomestila rabo osebnih avtomobilov.

Za ljudi je bistvenega pomena tudi, kako blizu so storitve, ki jih potrebujejo, zlasti socialne, zdravstvene, izobraževalne storitve, trgovine in javne službe. S tega vidika je treba posebno pozornost nameniti revnim četrtim, kjer pogosto primanjkuje storitev na lokalni ravni, poleg tega pa obstajajo še slabe povezave s krajih bolj oddaljenih storitev.

Privlačnost evropskih mest je tesno povezana z vprašanjem, kako varna so mestna naselja. Pomembno vlogo torej igrajo ukrepi za boj proti kriminalu, zlasti v revnih četrtih. Prenova javnih površin lahko na primer prispeva k odpravljanju kaznivih dejanj in k večji varnosti. Vendar je treba za vzpostavitev ustrezne politike razpolagati s kakovostnimi statističnimi in drugimi podatki, saj je to osnova za dejansko ciljno osredotočene ukrepe.

Izpostavimo naj še velik pomen zanesljive električne, plinske in komunalne infrastrukture. Pri tem imamo v mislih ne le dostop do te infrastrukture, pač pa tudi varnost obstoječih sistemov in uporabljene tehnologije za njihovo sanacijo. Slednje še posebej velja za nove države članice iz srednje in vzhodne Evrope, kjer bo treba večino objektov preurediti glede na veljavne varnostne standarde.

3. Razsežnost usklajevanja ukrepov

V kontekstu, v katerem se prepletajo najrazličnejši problemi, je nujen celovit pristop, ki bo osnovan na načelu subsidiarnosti in bližine ter bo omogočal sočasno vzpostavitev različnih odločilnih dejavnikov za večjo kakovost življenja in privlačnost urbanih naselij. Pristop mora slediti skupni metodologiji sodelovanja v skladu z lizbonsko in göteborgsko strategijo.

Takšen pristop lahko veliko bolje pripravijo lokalne oblasti, ki imajo celovit pregled in lažje zagotovijo optimalno usklajevanje politik in pobud, ki se izvajajo v njihovem okolju, s tem pa prispevajo k dolgoročni viziji razvoja mesta.

V podporo takemu pristopu je treba vzpostaviti horizontalno usklajevanje (med vsemi politikami Skupnosti s področja stanovanjske problematike), vertikalno usklajevanje (med dejavniki s tega področja na različnih ravneh, tj. evropski, državni in lokalni) in mešano usklajevanje (med javnimi organi, predstavniki družbeno-gospodarskega življenja in civilno družbo).

Nadalje morajo mesta, regije in države članice razpolagati s posebnim mehanizmom za izmenjavo izkušenj in dobre prakse s področja stanovanjske politike in izkušenj iz programa URBACT, sestavljenega iz 17 tematskih mrež in več delovnih skupin.

Še zlasti pomembno je ovrednotenje in širjenje ugotovljene najboljše prakse državnih, regionalnih in lokalnih organov kot načina za konkretni razvoj omenjene strategije ob upoštevanju različnih ozadij. S tem se bo lahko vzpostavil stalni učni cikel, vse skupaj pa se

bo razvilo v enega temeljnih virov dodane vrednosti na evropski ravni.

Vsekakor naj bi zaradi kompleksnega značaja problematike in potrebe po načrtovanju in izvedbi celovitega pristopa na lokalni ravni dodana vrednost prispevka Skupnosti v odnosu do nacionalnih, regionalnih in lokalnih pristojnosti bolj nastopila v obliki sistema za podporo izmenjavi in prenosu dobre prakse med državami članicami in ne toliko v obliki zakonodajnih ukrepov, ki bi se ne mogli odzvati na raznolike potrebe mest in razmere v njih.

POSTOPEK

Naslov	Stanovanjska in regionalna politika	
Št. Postopka	2006/2108(INI)	
Pristojni odbor Datum razglasitve dovoljenja na zasedanju	REGI 18.5.2006	
Odbori, zaprošeni za mnenje Datum razglasitve na zasedanju	EMPL 16.11.2006	
Odbori, ki niso dali mnenja Datum sklepa	EMPL 23.1.2007	
Okrepljeno sodelovanje Datum razglasitve na zasedanju		
Poročevalec/-ka Datum imenovanja	Alfonso Andria 2.5.2006	
Nadomeščeni/-a poročevalec/-ka		
Obravnava v odboru	22.11.2006	22.1.2007
Datum sprejetja	20.3.2007	
Izid končnega glasovanja	+: 45 -: 3 0: 1	
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Alfonso Andria, Stavros Arnautakis, Elspeth Attwooll, Tiberiu Bărbulețiu, Jean Marie Beaupuy, Rolf Berend, Jana Bobošíková, Antonio De Blasio, Vasile Dîncu, Gerardo Galeote, Iratxe García Pérez, Eugenijus Gentvilas, Pedro Guerreiro, Gábor Harangozó, Marian Harkin, Alain Hutchinson, Mieczysław Edmund Janowski, Gisela Kallenbach, Tunne Kelam, Evgeni Kirilov, Sérgio Marques, Miguel Angel Martínez Martínez, Yiannakis Matsis, Miroslav Mikolášik, Jan Olbrycht, Maria Petre, Markus Pieper, Wojciech Roszkowski, Elisabeth Schroedter, Stefan Sofianski, Grażyna Staniszewska, Catherine Stihler, Kyriacos Triantaphyllides, Oldřich Vlasák, Vladimír Železný	
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Alfredo Antoniozzi, Jan Březina, Brigitte Douay, Den Dover, Emanuel Jardim Fernandes, Ljudmila Novak, Miroslaw Mariusz Piotrowski, Zita Pleštinská, Christa Prets, Toomas Savi, László Surján, Károly Ferenc Szabó, Nikolaos Vakalis	
Namestniki (člen 178(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Věra Flasarová	
Datum predložitve	28.3.2007	
Pripombe (na voljo samo v enem jeziku)		